

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

№2

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

2026 fevral

Milliy nashrlar

OAK: <https://oak.uz/pages/4802>

05.00.00 - Texnika fanlari

08.00.00 - Iqtisodiyot fanlar

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB™
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

Academic Resource Index
ResearchBib

ISSN INTERNATIONAL STANDARD SERIAL NUMBER INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

OpenAIRE

ROAD

INDEX COPERNICUS INTERNATIONAL

BASE

Crossref

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ БИБЛИОТЕКА LIBRARY.RU

ISSN: 3060-463X

РЭУ.РФ
РОССИЙСКИЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ Г.В. ПЛЕХАНОВА
ТАШКЕНТСКИЙ ФИЛИАЛ

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr, 924 sahifa.
2026-yil, fevral

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afforovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalendar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Botirali Roxataliyevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

Yusupov Maxamadamin Abduxamidovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor

Kalonova Moxigul Baxritdinovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor.

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Norboyev Odil Abrayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Pardaev Umidjon Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
- 05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
- 05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
- 05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
- 05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
- 05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
- 05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
- 05.01.07 – Matematik modellashtirish
- 05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
- 05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
- 05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
- 05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
- 05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
- 05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
- 05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
- 05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
- 05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
- 05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
- 05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
- 05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
- 10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
- 10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
- 08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 – Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 – Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 – Marketing
- 08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 – Menejment
- 08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK
Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

RIVOJLANGAN MAMLAKATLAR BANKLARIDA RISK-MENEJMENTNING TASHKILYI MODELLARI.....	26
Madaminov Bekzod Allayarovich	
“HUDUDGAZTA‘MINOT” AJ DA AMALGA OSHIRILGAN LOYIHALAR SAMARASI	32
Shukurillaev Jahongir Botir o‘g‘li	
HARBIY XIZMATCHI AYOLLARNING MAXSUS KIYIM SIFATIGA QO‘YILADIGAN DASTLABKI TALABLARNI SHAKLLANTIRISH	37
Abduraxmanova N.D., Mirtolipova N.X., Nasirullayeva G.S.	
СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ПРОБЛЕМЫ НЕСПЕЦИФИЧЕСКОГО ЯЗВЕННОГО КОЛИТА У ДЕТЕЙ	42
Закирова Бахора Исламовна, Каримов Достон Рустам угли	
ОЦЕНКА ВОЗДЕЙСТВИЯ ФИСКАЛЬНЫХ И КРЕДИТНЫХ ИНСТРУМЕНТОВ НА РЫНКИ ВЫСОКОЛИКВИДНОЙ ПРОДУКЦИИ И ЕСТЕСТВЕННЫХ МОНОПОЛИЙ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН.....	48
Бекзод Умматов	
ТРАНСФОРМАЦИЯ СИСТЕМ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВИЗАЦИИ: СРАВНИТЕЛЬНЫЙ ЭКОНОМИКО-СТАТИСТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА.....	55
Вахидов Азизжон Саиджонович	
SUG‘URTA FAOLIYATIDAGI MOLIYAVIY RISKLAR: BAHOLASH VA MINIMALLASHTIRISH STRATEGIYALARI	58
Xalikulova Shirin Utkir qizi	
“ANDIJONDONMAHSULOT” AJ MISOLIDA XARAJATLARNING STRATEGIK BOSHQARUV HISOBİ: AMALIY TAHLIL VA TAKOMILLASHTIRISH TAVSIYALARI	62
Xayitboyeva Laylo Oybekovna	
XORIJIY MAMLAKATLARNING NORASMIY IQTISODIYOT DARAJASINI PASAYTIRISHDAGI TAJRIBASI	66
Alimardonov G‘ayratjon Nuraliyevich	
XO‘JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLARDA BARQARORLIK HISOBOTLARI AUDITINI SHAKLLANTIRISH	72
Xolikov Ravshan Anvar o‘g‘li	
PUL - KREDIT SIYOSATINING TRANSMISSION MEXANIZMINI RIVOJLANTIRISH	76
Obidova Zilola Ikromjon qizi	
HOMILADORLIK DAVRIDA AYOLLARDA UCHRAYDIGAN GESTOZLI KATARAL GINGIVITNI KOMPLEKS DAVOLASHNI OPTIMALLASHTIRISH	81
Nomurodova Farangiz Lazizovna	
AGRAR KORXONALARDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHDA INVESTITSIYA MEXANIZMLARINING IQTISODIY SAMARADORLIGI VA RIVOJLANTIRISH YO‘NALISHLARI	87
Egamberdiyev Abdujabbor Xusanovich	
YOSHLAR TADBIRKORLIGI VA KICHIK BIZNES IQTISODIYOTINI TA‘MINLASHDA INFRATUZILMALARDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI	92
Mirzatov Baxtiyor Toxirovich	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARI FAOLIYATINI BAHOLASH METODOLOGIYASINING MAZMUNI VA TAMOYILLARI	96
Mavrulov Ravshan Nematjonovich	

УПРАВЛЕНИЕ ИНФОРМАЦИОННЫМИ КОММУНИКАЦИЯМИ В ПРОЕКТАХ	101
Носирова Гулираъно Абдулазиз кизи	
DAVLAT BUDJETI JARAYONIDA MONITORING VA MOLIYAVIY NAZORATNI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	107
Yax'yayeva Dilfuza Bagdatovna	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA KICHIK KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	111
Axmedov Sanjar Temur o'g'li	
RAQAMLI MOLIYA TEXNOLOGIYALARI EVOLYUTSIYASINING ISTIQBOLLI YO'NALISHLARI VA YUZAGA KELISHI MUMKIN BO'LGAN XATARLAR TAHLILI	117
Ko'chimov Jahongir Shuxrat o'g'li	
GAZ VA GAZ KONDENSATINI YIG'ISH VA TAYYORLASH TIZIMLARI UCHUN ZAMONAVIY LOYIHALASH USULLARI TAHLILI	123
Abdirazakov Akmal Ibragimovich Namozov Og'abek Maxmud o'g'li	
AGILE PROJECT MANAGEMENT IN THE DIGITAL ERA: STRATEGIES, FRAMEWORKS, AND BEST PRACTICES FOR SUCCESS	128
Utkirova Maftuna Murodjon qizi	
O'ZBEKISTON EKSPORTYOR KORXONALARINING YANGI BOZORLARGA CHIQISHIDA FAOL MARKETING VOSITALARIDAN FOYDALANISH HOLATI VA MUAMMOLARI	134
Baqoyev Sunnatillo Burxon o'g'li	
TADBIRKORLIK FAOLIYATIGA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHNING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	139
Salaydinov Shodiyor Nizom o'g'li	
TO'QIMACHILIK SANOATIDA INVESTITSION LOYIHALARNI BOSHQARISH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISHNING TASHKILIY-IQTISODIY JIHATLARI	144
Qurbonov Jasurbek Pozilovich	
OPTIMIZATION OF ROADSIDE AUTO CAMPING SITES (REST AREAS) ON HIGHWAYS USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE: INFRASTRUCTURE GAPS AND CORRIDOR-BASED EVIDENCE FROM UZBEKISTAN	150
Akramov Akbarjon Akmal ugli	
QURILISH KORXONALARIDA INNOVATSION MARKETING YONDASHUVLARINING AHAMIYATI	156
Aminov Abbas Mo'minboy o'g'li	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA AHOLI ISH BILAN BANDLIGI SAMARADORLIGINI IFODALOVCHI KO'RSATKICHLAR	160
Abdusaidov Akmal Abduvaliyevich	
MINTAQADA XUSUSIY TIBBIYOT MUASSASALARIDA MARKETING STRATEGIYASI	165
Yakubov Temur G'anibekovich	
AHOLI DEMOGRAFIK JARAYONLARINI IFODALOVCHI STATISTIK KO'RSATKICHLAR TIZIMI	169
Siroj Zarina Rustambekovna	
AXBOROT MAHSULOTLARI BIZNESINING YAIM VA BANDLIKKA TA'SIRI: EKONOMETRIK TAHLIL	176
Abdullayev Abdulla Fayzulla o'g'li	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA SOG'LIQNI SAQLASH TIZIMINI IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING KONSEPTUAL ASOSLARI	181
Ziyodullayev Qahramon	
ЭНЕРГОЭФФЕКТИВНОСТЬ: ПОЛЬЗА ДЛЯ ЭКОНОМИКИ И ЭКОЛОГИИ	185
Хамдамова Гавхар Абсаматовна	
O'ZBEKISTONDA EKSPORTNI RAG'BATLANTIRISHNING MOLIYAVIY VOSITALARI VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISHNING ASOSIY YO'NALISHLARI	191
Mamatov Baxodir Quldoshovich	

KO'P QIRRALI VALLARNING SHAKLLANTIRISH METODLARI VA USULLARINI TAHLIL QILISH	197
<i>Xasanov Bobirmirzo Maxmudali o'g'li, Valixonov Dostonbek Azim o'g'li, Alibekov Rasulbek Qanotbek o'g'li</i>	
MINTAQA SANOATINING TARKIBIY TRANSFORMATSIYASI VA UNNING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRINI EKONOMETRIK MODELASHTIRISH	205
<i>Abdinazarov Xusan Shaymanovich</i>	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA SUG'URTA BOZORINING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH	209
<i>Nomozova Qumri Isoyevna</i>	
XALQARO STANDARTLAR TALABLARI ASOSIDA AUDITORLIK TEKSHIRUVINI TASHKIL ETISHNING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	216
<i>Akromov Shohrux Shuhrat o'g'li</i>	
QASHQADARYO VILOYATIDA XIZMATLAR SOHASINING RIVOJLANISHNI TARTIBGA SOLISH TIZIMI	221
<i>Achilova Firuza Kurbanovna</i>	
BANK MENEJMENTIDA INKLYUZIV MOLIYALASHTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI, TAMOYILLARI VA STRATEGIK AHAMIYATI	225
<i>Rajabov Oybek Panjievich</i>	
MINTAQADA OLIY TA'LIM TIZIMINING ISHSIZLIK DARAJASIGA TA'SIRINI EKONOMETRIK MODELASHTIRISH	229
<i>Rustamov Jasurbek Ravshanbek o'g'li</i>	
MAISHIY XIZMATLAR SOHASIDA INNOVATSION KLASTER MODELINI JORIY ETISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	235
<i>Normurodova Zebo Eshmaxmatovna</i>	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA INVESTITSIYA FAOLIYATINI BOSHQARISH	240
<i>Xatamov Nurbek Ochildiyevich, Sharifi Abdul Fatah</i>	
MOLIYAVIY REJALASHTIRISHNING AMALDAGI MUAMMOLARI VA ULARNI YECHIMI YUZASIDAN TAKLIFLAR	245
<i>Pardayev Jamshid Muzaffarovich</i>	
TIJORAT BANKLARI LIKVIDLIK RISKLARINI BAHOLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	251
<i>Sulaymanov Samandarboy Adhambek o'g'li</i>	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARIDA RISKLARNI BOSHQARISH AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH	257
<i>Karimov Shohrux Boydulla o'g'li</i>	
"O'ZBEKISTON TEMIR YO'LLARI" AKSIYADORLIK JAMIYATINING HISOBOTLARINI XALQARO STANDARTLARGA TRANSFORMATSIYA QILISH	262
<i>Astanov Zafar Murodillayevich</i>	
QARAMA-QARSHI AYLANUVCHI IKKI ROTORLI SHAMOL TURBINASINING MATEMATIK MODEL	266
<i>Pirmatov Nurali Berdiyevich, Bekishev Allabergen Yergashevich, Saodullayev Abror Saypullayevich, Qurbonov Najmiddin Abduxamidovich</i>	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA KICHIK VA O'RTA BIZNESNI BARQAROR RIVOJLANTIRISHNING INSTITUTIONAL VA INVESTITSION MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	272
<i>Norboyev Sarvar Azodovich</i>	
O'ZBEKISTONDA TRANSPORT SOHASIDA FAOLIYAT YURITAYOTGAN TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING IQTISODIY AHAMIYATI	277
<i>Jaloliddinov Anvar Jaloliddin o'g'li</i>	
ANALYSIS OF UZBEKISTAN'S MAIN ECONOMIC INDICATORS AND GDP GROWTH	283
<i>B.Beknazarov</i>	

SOTISH JARAYONIDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR VA MARKETING TADQIQOTLARINING INTEGRATSIIYASI	288
Abduxalilova Laylo Tohtasinovna	
ПРИМЕНЕНИЕ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В АУДИТЕ ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ: ГЛОБАЛЬНЫЙ И УЗБЕКСКИЙ КОНТЕКСТ	294
Мегноров Алмардон Абдирахмонович	
RISK MANAGEMENT STRATEGIES IN UNCERTAIN ECONOMIC ENVIRONMENTS: A GLOBAL COMPARATIVE STUDY	302
Nigmatova Malika	
OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA MOLIVAVIY BARQARORLIKNI TA'MINLASHNING NAZARIY ASOSLARI.....	307
Hamrayev Maqsudjon Saidaxmadovich	
BARQAROR RIVOJLANISHNI TA'MINLASHDA AHOLI BANDLIGINI OSHIRISH MASALALARI	311
Mamajonova Gulbaxor Toxirjon qizi	
АВТОМАТИЗАЦИЯ АУДИТОРСКИХ ПРОЦЕДУР НА ОСНОВЕ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ И МЕЖДУНАРОДНЫХ СТАНДАРТОВ: ВЛИЯНИЕ НА КАЧЕСТВО АУДИТОРСКИХ ЗАКЛЮЧЕНИЙ	316
Киличева Ф.Б.	
MAISHIY TEXNIKA EKSPORTIDA YASHIL IQTISODIY SAMARADORLIKNI BAHOLASHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI	320
Kushmanova Mahbuba	
GAZ TA'MINOTIDA YO'QOTISHLARNI KAMAYTIRISHNING IQTISODIY ASOSLARI	324
Xamidov Xayriddin Faxritdinovich	
DAVLAT AKTIVLARINI XUSUSIYLASHTIRISHNING MINTAQA IQTISODIY RIVOJLANISHIGA TA'SIRINI BAHOLASH (QASHQADARYO VILOYATI MISOLIDA).....	329
Sharapov Farrux Shomuratovich	
КРИТЕРИИ ОТБРАКОВКИ ЭКСТРУЗИОННЫХ АЛЮМИНИЕВЫХ ПРОФИЛЕЙ ГРУППЫ ALMGS1 ПО МАКРОСТРУКТУРНЫМ ПРИЗНАКАМ В ПРОИЗВОДСТВЕННЫХ УСЛОВИЯХ	333
Ибрахимов Фаррухжон Фарходович	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA DEBITORLIK QARZLARI VA FAKTORING OPERATSIYALARI HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH	336
G'oziyeva Mokhira Rustamovna	
KULTIVATOR YUMSHATKICH PANJALARI O'TMASLANISH DARAJASINING ISH KO'RSATKICHLARIGA TA'SIRI	345
Quvondiqov Yoqub Tursunbaevich, Nuraliyev To'liqin Alimardanovich	
SANOAT KORXONALARINI BOSHQARISHDA INNOVATSION STRATEGIYANI RIVOJLANTIRISH BO'YICHA XORIJIY TAJRIBALAR	352
To'g'onov Ibroximxo'ja	
TMK KORXONASI SHAROITIDA R6AM5 MARKALI TEZKESAR PO'LATDAN TAYYORLANGAN PARMA UCHUN TERMIK ISHLOV BERISH REJIMI	358
Djalalova Sevara Toxtamuratovna	
РОЛЬ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В РАЗВИТИИ ИНКЛЮЗИВНОГО ОБРАЗОВАНИЯ	362
Шоев Алим Халмуратович	
TRANSFORMATSIYA VA XUSUSIYLASHTIRISH OMILLARINING BANK SAMARADORLIGI KO'RSATKICHLARIGA TA'SIRI	367
Umirzoqova Aziza Olim qizi	
SANOAT KORXONALARIDA INNOVATSION BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISH	372
Ismatov Raxmatilla Oltinovich	
RAQAMLI TO'LOV TIZIMLARI TADBIRKORLIK SAMARADORLIGINI OSHIRISH OMILI SIFATIDA.....	376
Yoqubjonov Ibrohim G'olibjon o'g'li	

BANK TIZIMIDAGI AKTIVLARINING UNUMDORLIGINI OSHIRISH BO'YICHA STRATEGIK YONDASHUVLAR	379
Sadikov Q.M.	
СЦЕНАРНОЕ МОДЕЛИРОВАНИЕ ПОВЫШЕНИЯ ЭНЕРГОЭФФЕКТИВНОСТИ ОТРАСЛЕЙ ЭКОНОМИКИ УЗБЕКИСТАНА В УСЛОВИЯХ НЕОПРЕДЕЛЁННОСТИ И СТРУКТУРНЫХ ПРЕОБРАЗОВАНИЙ	383
Муслимова Ф.С., Хашимова Н.А.	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA TIBBIY XIZMATLARNI TAQDIM QILISHNING INNOVATSION YONDASHUVLARI	390
S.M. Raximova	
YANGI O'ZBEKISTONDA OLIY TA'LIM MUASSASALARI AXBOROT-RESURS MARKAZLARI FAOLIYATINI STRATEGIK BOSHQARISH MODELI	395
Qurbanova Muazzam Fazliddinova	
IQTISODIYOTNING TRANSFORMATSIYALASHUVI JARAYONIDA INVESTITSION KREDITLASHNING TAHLILI	399
Tuxsanov Eldor Dilmurod o'g'li	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA EKSPORTNI RAG'BATLANTIRISH MASALALARI	404
Abdug'aniyev Murodjon Shavkat o'g'li	
XO'JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLARNING INNOVATSION FAOLIYATINI INVESTITSIYALAR YORDAMIDA QO'LLAB-QUVVATLASH	408
Baxriddinov Nodirbek Zamirdinovich	
FRANSUZ TILIDA FE'L SEMANTIKASINING KO'PMA'NOLILIK VA BIRMA'NOLILIK ASPEKTLARI	412
Jo'rayeva Malohat Muhammadovna, Bekmetova Munisa Karimbayevna	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASIDA ASOSIY KAPITALGA KIRITILGAN INVESTISIYALARDA CHET-EL INVESTISIYASI VA KREDITLARINI ROLI	418
Sultanov Anvar Abdullaevich	
INSON QON TOMIRLARINING TARMOQLANISHINI L-SISTEMALAR ASOSIDA HOSIL QILISH ALGORITMNI ISHLAB CHIQISH	423
Boliyeva Dilrabo Nurbek qizi	
YASHIL IQTISODIYOT LOYIHALARINI MOLIYALASHTIRISHDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK (DXSH)NING AHAMIYATI	429
Ergashev Axmadjon Maxmudjon o'g'li	
NAMANGAN VILOYATIDA TURIZM SOHASINI RIVOJLANTIRISHNING STRATEGIK YO'NALISHLARI	434
Otaylor Usmonaliyev	
TIJORAT BANKLARIDA VALYUTA ARBITRAJI VA UNING MOHIYATI	440
Yaxyayev Ziyodilla Lutfullayevich	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN ALOQA SOHASINI MOLIYALASHTIRISHNING NAZARIY JIHATLARI	443
Mirzaraximova Aziza Azimdjanovna	
DON VA UN MAHSULOTLARINI QAYTA ISHLASH KORXONALARIDA MARKETING FAOLIYATINI BOSHQARISH XUSUSIYATLARI	450
Boyjigitov Sanjarbek Komiljon o'g'li	
SURXONDARYO VILOYATIDA TUXUM ISHLAB CHIQARISHNING JORIY HOLATI TAHLILI	454
Ismoilov Zuhridin Sayitqulovich	
ZAMONAVIY TURAR-JOY ME'MORCHILIGIDA MILLIYLIK VA AN'ANAVIYLIKNING O'RNI VA AHAMIYATI	459
Toshniyozov Otabek Hakimovich	
MARKAZIY QIZILQUM FOSFORIT RUDALARIDAN QIMMATBAHO KOMPONENTLARNI KOMPLEKS AJRATISH TEXNOLOGIYASI	464
Eshonqulov Uchqun Xudaynazar o'g'li, Ruzibayeva Dildora Akramovna, Xushvaqtova Dilshoda Shavkat qizi	

BANKLARDA CHAKANA KREDITLASH JARAYONLARINI RAQAMLASHTIRISH TARTIBI	470
<i>Axmedova Dilrabo Kurbondurdi qizi</i>	
TADBIRKORLIK VA KICHIK BIZNESNI QO‘LLAB-QUVVATLASHNING XALQARO MODELLARI HAMDA ULARNING AMALIY AHAMIYATI	476
<i>Nodirbek Shavkatovich Mirzaaxmedov</i>	
DAVLAT FUQAROLIK XIZMATIDA XOTIN-QIZLARNING BOSHQARUV KARYERASI: MOHIYATI, ZARURIYATI VA ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	483
<i>Abduraxmonova Feruzabonu</i>	
ASOSIY KAPITALGA INVESTITSİYALARNI MOLIYALASHTIRISHNING RIVOJLANAYOTGAN MAMLAKATLAR TAJRIBALARI	489
<i>Xoshimov Sobir Murtazayevich</i>	
QURILISH MATERIALLARI ISHLAB CHIQARUVCHI KORXONALARDA MARKETING FAOLIYATINING TASHKILY TUZILMASINI OPTIMALLASHTIRISH	495
<i>Uzakova Umida Ruziyevna</i>	
OLIY TA‘LIMNI MOLIYALASHTIRISH SAMARADORLIGI VA PROFESSOR-O‘QITUVCHI–TALABA NISBATI O‘RTASIDAGI IQTISODIY BOG‘LIQLIK.....	502
<i>Dusanov Salim Mamarasulovich</i>	
МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ ВНЕДРЕНИЯ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В СИСТЕМЫ AML: АНАЛИЗ ПРАКТИК ВЕДУЩИХ БАНКОВ И СТРАН СНГ	507
<i>Рашидов Авазбек Рахимович</i>	
BOJXONA TIZIMINI RAQAMLASHTIRISHDAGI MAVJUD MUAMMOLAR TAHLILI	516
<i>Radjapova Latofat Sardorovna</i>	
DEFORMATSİYALANUVCHAN STANDART CHIZIQLI QATTIQ (STANDARD LINEAR SOLID MODEL, SLS) MODEL ISHLAB CHIQISH VA SONINI TAHLIL QILISH	523
<i>Ahmadov Ilhom Aktam o‘g‘li, Faxriddinova Rayhona Vahobjon qizi, Rustamova Ruxsora Kamtar qizi</i>	
ВЛИЯНИЕ КЕРАМИЧЕСКИХ КОМПОЗИЦИОННЫХ ПОКРЫТИЙ НА ТЕПЛОВУЮ ЭФФЕКТИВНОСТЬ КАМЕННОГО ТЕПЛОАККУМУЛЯТОРА В СОЛНЕЧНО-АССИСТИРОВАННЫХ БИОГАЗОВЫХ УСТАНОВКАХ	530
<i>Д.М. Жураханов</i>	
O‘ZBEKISTONDA ISLOMIY MOLIYA TIZIMINI RIVOJLANTIRISHNING KELAJAKDAGI IMKONIYATLARI.....	537
<i>Akbarov Husniddinjon Mo‘ysin o‘g‘li</i>	
MAHALLIY BUDJETLARNI BOSHQARISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA OCHIQLIKNI KUCHAYTIRISH	544
<i>Xolmirzayev Ulug‘bek Abdulazizovich, Normatov Joxongir Murodillayevich</i>	
DON MAHSULOTLARI TARMOG‘IDA ISHLAB CHIQARISH QUVVATLARIDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	548
<i>Aipova Iroda Ikramovna</i>	
BUXORO VILOYATI SANOATI ISHLAB CHIQARISHINING TARMOQ TARKIBI DINAMIKASI VA UNDAGI O‘ZGARISHLAR TAHLILI	554
<i>Toshov Mirzabek Hakimovich</i>	
TEMIR YO‘L TRANSPORTINING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH MEZONLARI	560
<i>Nurxo‘jayeva Xilola Hakimxo‘jayevna</i>	
СОВРЕМЕННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В УПРАВЛЕНИИ УГОЛЬНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТЬЮ НА ОСНОВЕ УСТОЙЧИВОСТИ ЭФФЕКТИВНОСТИ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА	568
<i>Teshaboyev To‘lqin Zakirovich, Muradov Botir Xayat</i>	
IQTISODIYOT TARMOQLARIDA SUV ISTE‘MOLINING BOSHQARUVINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISHNING NAZARIY JIHATLARI	578
<i>Karimov Anvarjon Muqumjonovich, Turg‘unov Muhammadaziz Baxtiyorjon o‘g‘li</i>	
SUV RESURSLARINI BOSHQARISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA MOBIL ILOVALAR ASOSIDA SAMARADORLIKNI OSHIRISH MEXANIZMLARI	584
<i>Karimov Anvarjon Muqumjonovich, Uzakov Sirojiddin Djuraboyevich</i>	

SUN'YI INTELLEKT VA IQTISODIYOTNING O'ZARO ALOQADORLIGI	591
Sobirov Abdurasul Abdugafarovich	
IDENTIFICATION OF WEAVING STRUCTURES IN PILE FABRICS	596
Bahrom Baturovich Dautov, Bakhtiyor Yormakhmatovich Abduganiyev, Erkin Shamsiddinovich Rayxonov, Nazar Kilichov Bafoevich	
INNOVATIVE APPROACHES TO ENSURING FINANCIAL STABILITY IN COMMERCIAL BANKS	602
Otajanova Shahnoza Shuhratovna	
AXBOROT-RESURS MARKAZLARI FAOLIYATI VA OLIY TA'LIM SIFATI KO'RSATKICHLARI O'RTASIDAGI BOG'LIQLIK MASALALARI	608
Pirmedova Xayitgul Muxammedovna	
TIJORAT BANKLAR FAOLIYATIDA DAROMADLAR VA UNING AHAMIYATI	613
Kenjayev M.G'	
MAJBURIYATLAR AUDITINING ASOSIY O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	618
Ergasheva Vasila Abdumajitovna	
MAMLAKATIMIZDA OLIY TA'LIM EKSPORT XIZMATLARI MOLIYAVIY NATIJADORLIGINI TA'MINLASHNI TAKOMILLASHTIRISH	623
Abdusattarova Dildora Bohodirovna	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINI MOLIYAVIY QO'LLAB-QUVVATLASHNING INSTITUTSIONAL MEXANIZMLARI TAHLILI	630
Djurayeva Lola Abdugabbarovna	
JAMOAT YO'LOVCHI TRANSPORTINI YO'NALISHLARDA HARAKATI MUNTAZAMLIGIGA TA'SIR KO'RSATUVCHI OMILLAR	635
Nazarov Anvar Aripovich, Siddiqov Beknazar Jumanazar o'g'li	
TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARINI RIVOJLANTIRISHNING TASHKILY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	643
Ismatullayeva Munisxon Bori qizi	
O'ZBEKISTONDA YAKKA TARTIBDAGI TADBIRKORLARNI SOLIQQA TORTISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH: 2026-YIL ISLOHOTLARI VA RAQAMLI MA'MURCHILIK	649
Yakubov San'atbek Ravshanbekovich	
ISHLAB CHIQRISH SANOATI CHIQINDILARIDAN LITIY BIRIKMALARINI AJRATIB OLISHNING ZAMONAVIY TEXNOLOGIK YECHIMLARI	655
Eshonqulov Uchqun Xudaynazar o'g'li, Komilov Botir Asqar o'g'li	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARINING MOLIYAVIY RISKLARINI BAHOLASHDA MIQDORiy USULLARDAN FOYDALANISH	663
Raximov Abduxalil Toshbotirovich	
JUN TOLASINI MAYDA VA YIRIK IFLOSLIKlardan TOZALASH TEXNOLOGIYASI VA USKUNALARINI TAKOMILLASHTIRISH	669
Omonturdiyev Ortiq Eshboyevich	
O'ZBEK VA FRANSUZ TILLARIDA KASB-HUNAR TA'LIMI TERMINLARINING SEMANTIK QIYOSIY TAHLILI	673
Jabbarova Gulbahor Jumanazarovna	
GAZ BALLONLI AVTOMOBILLARDA RADIOTO'LQINLI UZATMALAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRILGAN TEXNIK NAZORAT TIZIMINING IQTISODIY SAMARADORLIGINI BAHOLASH	677
Mirzayev Bahodir Nuriddinovich, Zulfiqorova Guldon Akbarjon qizi	
MINTAQANING TASHQI SAVDO AYLANMASINI EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH USULLARI	682
G'oyibnazarov Muxammad Xamidbekovich	
IQTISODIY TADQIQOTLARDA SO'ROV O'TKAZISH METODI VA UNING ANKETA HAMDA INTERVYU SHAKLLARINI QO'LLASH MASALALARI	687
Dusmurov Radjabbay Davlatbayevich	

O'ZBEKISTONDA AUDITORLIK FAOLIYATI RIVOJLANISHI VA BIZNESDA MANFAATLAR UYG'UNLIGI.....	693
Sirojiddinov Ikromiddin Qutbiddinovich	
DAVLAT MOLIYASI VA BANK-MOLIYA INSTITUTLARINING IQTISODIY O'SISHDAGI O'RNI.....	698
Sayitbayev Shermirza Datkamirzaevich	
TRANSFORMATSIYALASHUV SHAROITIDA TIJORAT BANKLARI RESURS BAZASINI MUSTAHKAMLASH YO'NALISHLARI	703
Xolmatov Dilmurod Maxmudjonovich	
TIJORAT BANKLARINING RAQAMLI TRANSFORMATSIYASI: AN'ANAVIY BANKING TIZIMIDAN NEOBANKLARGA O'TISH MUAMMOLARI VA ISTIQBOLLARI	711
Shokirov Sardor Inotdullo o'g'li	
AVTOMATIK LOKOMATIV SIGNALIZATSIYA KODLARINI UZATISH VA DESHIFRATSIYALASH QURILMASI ISHINI TAHLIL QILISH VA DASTURIY TA'MINOTINI ISHLAB CHIQUISH.....	718
Raxmonov Bobomurod Baxtiyorovich, Qodirov Izzatjon Abrorjon o'g'li	
ФИНАНСОВАЯ МОДЕЛЬ УСКОРЕНИЯ РАЗВИТИЯ ИННОВАЦИОННОЙ ЭКОНОМИКИ В УЗБЕКИСТАНЕ ЧЕРЕЗ ОПТИМИЗАЦИЮ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПОДДЕРЖКИ СТАРТАП-ПРОЕКТОВ В ВУЗАХ	724
Касимова Наргиза Сабитджановна	
KORXONALARDA PUL OQIMLARINI BOSHQARISH SAMARADORLIGI VA MOLIYAVIY BARQARORLIK O'RTASIDAGI BOG'LIQLIK	729
Omonov Otajon Juraqulovich	
INVESTITSIYALAR VA INNOVATSION FAOLIYAT SAMARADORLIGINI BAHOLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISHDA XORIJIY MAMLAKATLARNING ILG'OR TAJRIBALARIDAN FOYDALANISH YO'NALISHLARI.....	734
Gafurova Umida Fatixovna	
O'ZBEKISTONDA SOLIQ MA'MURCHILIGINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI HAMDA ULARNING YECHIMLARI BO'YICHA AMALGA OSHIRILAYOTGAN ISHLAR TAHLILI.....	740
Bekmetov Xursandbek Iloxamovich	
THE INTEGRATION OF TRADITION AND INNOVATION IN WOMEN'S ENTREPRENEURSHIP IN UZBEKISTAN: ECONOMIC MECHANISMS AND STRATEGIC APPROACHES	747
Narzullayeva Gulchehra Salimovna	
KO'TARILGAN TEMIR YO'L ESTAKADASIDA VAGONDAN KO'MIR TUSHIRISH JARAYONIDA CHANG TARQALISHINI BAHOLASH	757
Tohtemirov Inomjon Muqimjonovich, Xudayberganov Sakijan Kabildjanovich	
DUMKAR TIPIDAGI VAGONLARDAN YUKLARNI TUSHURISH VAQTIDA ULARNING AG'DARILISHINI OLDINI OLUVCHI TAKOMILLASHTIRILGAN QURILMANING ILMIY ASOSLARI.....	762
Yusupov Azizjon Qahramonovich, Normoxmatov Bekzodjon Shovkat o'g'li	
TEMIR YO'L STANTSIYALARIDA ARALASH POYEZDLAR HARAKATI UCHUN AVTOMATIK MARSHRUTNI SOZLASH USULI	769
Boltayev Sunnatillo Tuymurodovich, Raxmonov Bobomurod Baxtiyorovich, Kasimova Qamara Amonovna	
O'ZBEKISTON MAHSULOTLARINI XORIJIY BOZORLAR UCHUN TAYYORLASHDA FRANCHAYZING ASOSIDA NUFUZLI BRENDLAR BILAN HAMKORLIK VA QO'SHMA LOYIHALAR MEXANIZMINI ISHLAB CHIQUISH.....	777
Xodjayev Anvar Rasulovich	
AKSIONERLIK JAMIYATLARDA MOLIYAVIY INVESTITSIYALAR HISOB VA AUDITINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA YURITISH.....	783
Syunov Yorqin Bekmurodovich	
INCREASING THE EFFICIENCY INDICATORS OF DIESEL ENGINES BY IMPROVING THE COOLING SYSTEM	789
Khushnaye Obid, Orakbaeva Guljakhon	

TRANSPORT SOHASIDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK VA IQTISODIY O'SISH INTEGRATSIYALASHGAN YONDASHUV VA IMKONIYATLAR.....	794
Narziyev Umidjon Baxrillayevich	
TURISTIK-REKREATSION XIZMATLARNI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI.....	801
Usmanova Zumrad Islamovna	
МЕХАНИЗМ ФОРМИРОВАНИЯ И РЕАЛИЗАЦИИ УПРАВЛЕНЧЕСКИХ РЕШЕНИЙ В ЭНЕРГЕТИЧЕСКИХ ПРЕДПРИЯТИЯХ В РАМКАХ РИСК-МЕНЕДЖМЕНТА.....	806
Ахмедова Нилуфар Шукратовна, Курбонбекова Мохичехра Туробжоновна	
RAQAMLASHTIRISH SHAROITIDA SOLIQ MA'MURCHILIGI USLUBIYATINI TAKOMILLASHTIRISH.....	819
Umurzak Ablakulovich Radjabov	
AUDITORLIK TEKSHIRUVINI REJALASHTIRISHDA XAVF-XATARLARNI BAHOLASHNING INNOVATSION USULLARI VA ULARNI OPTIMALLASHTIRISH YO'LLARI.....	830
Saidova Sevaraxon Abdumo'min qizi	
RIVOJLANAYOTGAN MAMLAKATLAR SANOAT SEKTORIDA SIRKULAR BIZNES-MODELLARNI YASHIL MOLIYALASHTIRISH MEKANIZMLARI.....	834
Isamuxamedov Boxodir Baxramovich	
РОЛЬ ГОСУДАРСТВА В ОБЕСПЕЧЕНИИ УСТОЙЧИВОСТИ ЭКСПОРТНО-ОРИЕНТИРОВАННОЙ ИНДУСТРИАЛИЗАЦИИ.....	838
Бобоев М. Р.	
МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ УСТОЙЧИВО-ЦИФРОВОГО РАЗВИТИЯ ТУРИЗМА И ВОЗМОЖНОСТИ АДАПТАЦИИ ПРАКТИК SMART TOURISM ДЛЯ КУЛЬТУРНО-ИСТОРИЧЕСКИХ РЕГИОНОВ (НА ПРИМЕРЕ БУХАРСКОЙ ОБЛАСТИ).....	844
Усманова Азиза Баходировна	
ENERGY MANAGEMENT STRATEGIES FOR HYBRID ELECTRIC VEHICLES: A COMPREHENSIVE REVIEW.....	849
Asretdinova L.J., Gulnora Sh.Y.	
PAHTA-TO'QIMACHILIK KLASTERLARIDA INVESTITSIYA FAOLIYATINI BOSHQARISH VA UNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	864
B.Q. Madartov	
SINXRON GENERATORNING O'Z-O'ZIDAN CHAYQALISH JARAYONINI TAHLIL QILISH.....	867
Bekishev Allabergen Yergashevich, Zayniyeva Oliyaxon Egamberdiyevna, Kurbonov Najmiddin Abduxamidovich, Samadov Ilyos Azamat o'g'li	
SUG'URTA SOHASINING IQTISODIY-HUQUQIY MOHIYATI VA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA JARAYONLARI: NAZARIY ASOSLAR, MILLIY VA XORIJIY TAJRIBALAR.....	875
G'oziyeva Aziza Abdusalomovna	
YANGI O'ZBEKISTON – UCHINCHI RENESSANS: CHORVACHILIKDA XALQ VETERINARIYASI XIZMATI TARIXI.....	880
Sayfudinova Djamila Badridinovna	
TALENT DEVELOPMENT AS A DRIVER OF EMPLOYEE JOB SATISFACTION IN UZBEKISTAN'S PRIVATE SECTOR: A MIXED-METHODS STUDY.....	885
Farida Nishanova	
FOTO ELEKTR STANSIYALARI TOMONIDAN ELEKTR ENERGIYANI ISH LAB CHIQRISH HOLATI TAHLILI.....	893
Saidov Mash'al Samadovich	
OILAVIY TADBIRKORLIK TARAQQIYOTIDA XORIJIY TAJRIBA HAMDA UNDA FOYDALANISH MEKANIZMLARI.....	900
Ermatov Nosir Toxirovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA QUYOSH FOTOELEKTR STANSIYALARINING HOLATI VA O'RNATILGAN QUUVATLARINI TAHLIL QILISH.....	907
Maxamadiyev Farrux Mirazimovich, Baratov Laziz Suyun o'g'li	

TIJORAT BANKLARINING XORIJIY KREDIT LINIYALARIDAN FOYDALANISH JARAYONIDA YUZAGA KELAYOTGAN MUAMMOLAR VA ULARNI BARTARAF ETISH YO'LLARI	912
Ayitboev Nodirbek Rashid o'g'li	
MINTAQALAR INVESTITSION SALOHİYATINI BAHOLASHNING INTEGRAL METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH VA UNI IJTIMOY-IQTISODIY RIVOJLANISHGA TA'SIRI	916
Qobilov Anvar Eshpo'lotovich	
THE IMPACT OF CULTURAL FACTORS ON VOCATIONAL EDUCATION REFORM IN SAUDI ARABIA.....	923
Abdulmajeed Nabeel Azouz	
HUUDDLARNI IJTIMOYIQTISODIY RIVOJLANISHDA YIRIK SOLIQ TO'LOVCHILARNI DIFFERENTIAL YONDASHUV ORQALI RIVOJLANTIRISH YO'LLARI.....	929
Imanova Umida Baxtiyarovna	
INSON KAPITALI RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA MEHNAT BOZORI BARQARORLIGINI TA'MINLOVCHI OMIL SIFATIDA.....	934
Amanov Otabek Amankulovich	
DATA-DRIVEN BOSHQARUV MODEL: NAZARIY ASOSLAR VA AMALIYOT	938
Bobxo'jayev Asliddin Muzaffarovich	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA IQTISODIY RESURLARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI BAHOLASH MEZONLARI VA KO'RSATKICHLARI.....	943
Xasanov Axmadjon Shodiyarovich	
MAHALLA BOSHQARUVIDA MOLIYAVIY ERKINLIK VA IJTIMOYIY BARQARORLIK O'RTASIDAGI BOG'LIQLIK	948
Karjavova Xurshida Abdumalikovna	
TIJORAT BANKLARINING INVESTITSION FAOLLIGINI OSHIRISHNING JORIY HOLATI VA O'ZGARISH TENDENSIYALARI TAHLILI	953
Dagarov Bekzod Muzaffar o'g'li	
YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISHNING STRATEGIK YONDASHUVLARI.....	960
Siradjev Ilxom Toxirovich	
CHET EL MAMLAKATLARIDA FMCG SEKTORINING TUZILISHI VA RIVOJLANISH DINAMIKASI....	965
Anvar Deberdiyev	
MARKETING FAOLIYATIDA KICHIK BIZNES SUBYEKTLARIDA REAL INVESTITSIYALAR SAMARADORLIGINI SSNARIYLAR ASOSIDA EKONOMETRIK BAHOLASH	970
Otajanov Umid Abdullayevich, Isakova Naima Ikromjonovna	
TIJORAT BANKLARI O'RTASIDAGI RAQOBATNI BAHOLASHNING TAKOMILLASHTIRILGAN INTEGRALLASHGAN METODOLOGIK MODEL.....	981
Qulmetov Mansurbek Ro'zmatovich	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING INVESTITSION FAOLIYATINI MOLIYALASHTIRISHNING ZAMONAVIY MASALALARI.....	986
Tilakov Navruz Maxmudovich	
NODAVLAT OLIY TA'LIM MUASSASASINING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA USTAV FONDI MEXANIZMINING ROLI	993
Bozorov Alisher Ro'zimurodovich	
FUQAROLIK JAMIYATI INSTITUTLARIGA AJRATILAYOTGAN MABLAG'LARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI BAHOLASH MEZONLARI	999
Xusanova Gulsum Baxtiyarovna	
ELEKTRON TIJORATDA MOLIYAVIY RISKLARNI BOSHQARISH SAMARADORLIGINI BAHOLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH.....	1004
Aripov Ulug'bek Bahodirovich	

TIJORAT BANKLARI FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISH STRATEGIYASINI ISHLAB CHIQUISHNING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI

Raxmanov Zafarjon Yashinovich

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi

Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi mustaqil izlanuvchisi, PhD, dotsent

E-mail: zry2010@rambler.ru

Annotatsiya. Mazkur maqolada tijorat banklari faoliyatini transformatsiya qilish va raqamli texnologiyalarni joriy etish jarayonlarining zamonaviy tendensiyalari tahlil qilingan. Xususan, bank tizimida makroprudensial nazoratning kuchayishi, raqamli transformatsiya, biznes jarayonlarini optimallashtirish hamda moliyaviy texnologiyalarni qo'llashning afzallik va cheklovlari yoritilgan. Shuningdek, xalqaro va milliy tajribalar asosida banklarning strategik rivojlanishi, risk-menejment tizimi va kiberxavfsizlik masalalari tahlil etilgan. Tadqiqot natijasida banklarni transformatsiya qilishda faqat texnologik yangilanish emas, balki strategik boshqaruv, xizmat sifati va moliyaviy barqarorlik omillariga ham alohida e'tibor qaratish zarurligi asoslab berilgan.

Kalit so'zlar: tijorat banklari, raqamli transformatsiya, bank strategiyasi, moliyaviy texnologiyalar, fintech, risk-menejment, makroprudensial nazorat, kiberxavfsizlik, bank xizmatlari, innovatsion rivojlanish, bank tizimi, likvidlik, biznes jarayonlari.

Abstract. This article analyzes current trends in the transformation of commercial banks and the introduction of digital technologies. In particular, the strengthening of macroprudential supervision in the banking system, digital transformation, optimization of business processes, and the advantages and limitations of the use of financial technologies are highlighted. Also, based on international and national experience, the issues of strategic development of banks, risk management systems, and cybersecurity are analyzed. The study substantiates the need to pay special attention to the transformation of banks not only to technological innovation, but also to strategic management, service quality, and financial stability.

Keywords: commercial banks, digital transformation, banking strategy, financial technologies, fintech, risk management, macroprudential control, cybersecurity, banking services, innovative development, banking system, liquidity, business processes.

Аннотация. В данной статье проанализированы современные тенденции трансформации деятельности коммерческих банков и внедрения цифровых технологий. В частности, освещены усиление макропруденциального надзора в банковской системе, цифровая трансформация, оптимизация бизнес-процессов, а также преимущества и ограничения применения финансовых технологий. Кроме того, на основе международного и национального опыта рассмотрены вопросы стратегического развития банков, системы риск-менеджмента и кибербезопасности. По результатам исследования обоснована необходимость уделять особое внимание не только технологическому обновлению при трансформации банков, но и стратегическому управлению, качеству обслуживания и финансовой устойчивости.

Ключевые слова: коммерческие банки, цифровая трансформация, банковская стратегия, финансовые технологии, финтех, риск-менеджмент, макропруденциальный надзор, кибербезопасность, банковские услуги, инновационное развитие, банковская система, ликвидность, бизнес-процессы.

KIRISH

So'nggi yillar davomida mamlakatimiz iqtisodiyotida yuz berayotgan o'zgarishlar (yoki aksariyat ilmiy va amaliy manbalarda qayd etilishicha, transformatsion jarayonlar) tijorat banklari faoliyatini rivojlantirish strategiyasiga nisbatan yangi yondashuvlarni ishlab chiqishni taqozo etmoqda. Fikrimizcha, mazkur mulohaza bir necha uzoq muddatli tendensiyalar bilan izohlanishi mumkin. Tijorat banklari faoliyatini tartibga solish borasidagi makroprudensial nazorat talablarining qat'iylashuvi hamda inflyatsiyaning prognoz ko'rsatkichlariga erishish, narxlar o'sishini sekinlashtirish va jamg'arishni qo'llab-quvvatlash maqsadida nisbatan qat'iy pul-kredit siyosatining olib borilishi[1] tijorat banklari faoliyatining makroiqtisodiy barqarorlikni ta'minlashdagi roli va ahamiyatini oshirishni talab qiladi. Xususan, O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki boshqaruvining 2023-yil 18-fevraldagi qarori bilan tasdiqlangan "Tizimli ahamiyatga molik banklarni aniqlash tartibi to'g'risidagi nizom"ga muvofiq tizimli ahamiyatga molik banklar aniqlanib, ular faoliyati ustidan mutanosib nazorat o'rnatish va masofadan nazorat qiluvchi nazoratchilar (kuratorlar) birlashtirish, keyingi bosqichda O'zbekiston Respublikasining "Banklar va bank faoliyati to'g'risida"gi Qonunining 38-moddasi asosida ularga nisbatan prudensial normativlarga qo'shimcha ustamalar (bufer) belgilash masalalari ko'rib chiqiladi[9]. Bundan tashqari, O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi tomonidan 2023-yil 16-fevralda 1545-5-son bilan davlat ro'yxatidan o'tkazilgan Markaziy bank boshqaruvining "Markaziy bankning banklararo to'lov tizimi orqali elektron to'lovlarni amalga oshirish

tartibi to'g'risidagi nizomga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish haqida"gi qaroriga binoan, banklarning vakillik hisobvarag'ida yetarli mablag'lar mavjud bo'lmagan taqdirda, banklar o'rtasidagi yakuniy hisob-kitobga oid to'lovlar overdraft sifatida aks ettirilishi belgilab berilgan. Shuningdek, vakillik hisobvarag'ida overdraft yuzaga kelgan bankning Markaziy bank hisob-kitoblari kliring tizimi va Tezkor to'lovlar tizimi orqali operatsiyalari vakillik hisobvarag'ida ijobiy qoldiq shakllangunga qadar to'xtatilishi qayd etib o'tilgan[2].

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

So'nggi yillarda tijorat banklari faoliyatini transformatsiyalash jarayonlari, ulardan kutilayotgan natijalar ilmiy tadqiqotlar va amaliyot xodimlarining izlanishlarida muhim ahamiyat kasb etmoqda. Ammo shuni alohida e'tirof etish zarurki, ularning aksariyat qismida transformatsion jarayonlar alohida olingan banklar yoki faoliyat yo'nalishlari nuqtayi nazaridan ko'rib chiqilgan bo'lib, strategik muammolarning bir qator muhim jihatlari mualliflar e'tiboridan chetda qolgan.

Xususan, O'zbekiston Respublikasi Markaziy bankining mas'ul xodimi B. Jo'rayevning "Davlat ishtirokidagi barcha banklar faoliyati transformatsiya qilinadi" maqolasida qayd etilishicha: "...banklarning biznes modellarini o'zgartirish orqali faoliyatini tijoratlashtirish va mijozga yo'naltirilganligini oshirish, ularning korporativ boshqaruv va risk-menejment tizimlarini takomillashtirish, xizmatlar sifatini va ko'lamini oshirish maqsadida xalqaro moliya institutlari va sohaga ixtisoslashgan konsultantlarni jalb etgan holda davlat ishtirokidagi barcha banklar faoliyati transformatsiya qilinadi"[3].

A. A. Azlarovanning "COVID-19 koronavirus pandemiyasi sharoitida O'zbekistonda bank sohasini transformatsiyalash jarayonini jadallashtirish" maqolasida keltirilishicha: "Transformatsiya – dunyodagi biznesni yangi sharoitlarga, jamiyatning imtiyozlariga moslashtiradigan muqarrar jarayon hisoblanadi. Tijorat banklarida raqamli transformatsiyani rivojlantirish hamda tadbirkorlik subyektlarining ehtiyojlarini alohida o'rganish va mavjud imkoniyatlarni chuqur tahlil qilish orqali yangi strategiyalarni ishlab chiqish lozim. Banklarni raqamli transformatsiyalash, birinchi navbatda, tadbirkorlik subyektlarining ehtiyojlarini yaxshiroq anglashga qaratilgan: bank bilan tez, oson va arzonroq narxlarda aloqada bo'lishni, raqamli iqtisodiyot sharoitida bank sektori eng zamonaviy xizmatlarni taklif qilishga tayyor bo'lishi kerak"[4].

A. Meolaning "The digital trends disrupting the banking industry in 2023" nomli maqolasida qayd etilishicha, moliyaviy xizmatlar industriyasidagi eng ko'p kuzatilayotgan tendensiya raqamli texnologiyalarga, xususan, mobil va onlayn-bankingga o'tish hisoblanadi. Mazkur raqamli transformatsiya texnologik startaplar tomonidan raqobatning kuchayishi, shuningdek, kichik banklar va startaplarning birlashishiga olib kelgan. Ammo 2022-yilda aksariyat mamlakatlarda fintech loyihalarini moliyalashtirish hajmi pasaygan. CB Insights ma'lumotlariga ko'ra, 2022-yilning uchinchi choragida moliyaviy texnologiyalarni moliyalashtirish hajmi oldingi chorakka nisbatan 38 foizga kamaygan va 12,9 mlrd dollarni tashkil etgan. Shuningdek, maqolada qayd etilishicha, bank sohasi inqirozli 2008-yilga nisbatan yaxshi holatda. The Bankerning "Top 1000 World Banks Ranking" reyting natijalariga ko'ra, banklarning umumiy aktivlari 2022-yilda 154 211 mlrd dollarni tashkil etib, 2021-yilga nisbatan 148 583 mlrd dollar 3,78 foizga ko'paygan. O'z boshqaruvi ostida bunday mablag'larga ega bo'lgan banklar mijozlarni jalb qilish va mavjudlarini saqlab qolish uchun yangi texnologiyalarni joriy qilishmoqda. Bundan tashqari, innovatsion bank texnologiyalariga ega bo'lgan startaplar va neobanklar maydonga chiqib kelishmoqda. An'anaviy moliya institutlari mijozlarga xizmat ko'rsatish sifatini oshirish maqsadida yoki ular bilan birlashmoqda yoki raqobatlashmoqda[5].

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda tijorat banklari faoliyatini rivojlantirish strategiyasini ishlab chiqishning ilmiy-nazariy asoslarini o'rganishda tizimli yondashuv, qiyosiy tahlil, mantiqiy umumlashtirish, kontent-tahlil hamda ilmiy abstraksiyalash usullaridan foydalanildi. Tadqiqot jarayonida tijorat banklari faoliyatini transformatsiya qilish, raqamli texnologiyalarni joriy etish, risk-menejment, makroprudensial nazorat va kiberxavfsizlikka oid ilmiy manbalar, normativ-huquqiy hujjatlar hamda xalqaro va milliy tajribalar tahlil qilindi. Shuningdek, bank tizimida kuzatilayotgan transformatsion jarayonlarning afzalliklari va cheklolari o'zaro taqqoslanib, ularning tijorat banklari strategik rivojlanishiga ta'siri baholandi. Olingan natijalar asosida bank faoliyatini rivojlantirishda raqamli transformatsiya bilan bir qatorda strategik boshqaruv, moliyaviy barqarorlik va prudensial nazorat mexanizmlarini takomillashtirish zarurligi ilmiy jihatdan asoslandi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Bank faoliyatini raqamli transformatsiyalash borasidagi yuqorida keltirilgan mualliflarning fikr va mulohazalari bank strategiyasini ishlab chiqishda muayyan ahamiyat kasb etishiga qaramasdan, quyidagi xususiyatlarni e'tiborga olgan holda to'liq qo'llashda ayrim cheklolar mavjud:

birinchidan, raqamli texnologiyalar asosida tijorat banklaridagi biznes jarayonlarni optimallashtirish imkoniyatining cheklanganligi. Mazkur sohada keng tarqalgan muammolardan biri transformatsiyalash jarayonlaridan olinadigan natijaning aniq belgilab olinmasligi hisoblanadi. Amaldagi platformalarni "zamonaviy" platformalarga almashtirish

yoki yangi texnologiyalarni unga integratsiyalash biznes jarayonlarning o'z-o'zidan yaxshilanishiga olib kelmaydi va kutilgan iqtisodiy samarani har doim ham ta'minlamasligi mumkin. Bundan tashqari, transformatsiyalash jarayonlarida kuzatilayotgan yana bir salbiy tendensiya bir dastur doirasida bir necha tashabbuslarni birlashtirishga intilishga tegishlidir. Albatta, bankning elektron platformasini transformatsiyalash texnologiyalar va arxitekturaning o'zgarishiga olib keladi. Ammo uni turli tashabbuslar, jumladan, biznes jarayonlar reinjiningi, masofaviy xizmatlarni ko'rsatishning yangi kanallarini joriy etish uchun zarur bo'lgan oraliq dasturiy ta'minotni kiritish (raqamli platformalar) va boshqalar banklarning elektron platformasini yanada murakkablashtiradi va uni turli kiberrisklardan himoyalanih darajasini pasaytirishi mumkin. Shu bilan bir qatorda, transformatsiyalash jarayonlarida xizmatlar sifatini ta'minlash masalalariga deyarli e'tibor qaratilmaydi. Mutaxassislarning aksariyat qismida asosiy bank operatsiyalari standart xizmatlar hisoblanadi va ularni keng qamrovli tekshirishdan o'tkazish shart emas degan tushuncha mavjud. Shuning uchun tekshirish va qayta tekshirish uchun vaqt va mablag' kam ajratiladi. Fikrimizcha, nazardan chetda qolayotgan muhim masalalardan biri dasturiy ta'minotni xarid qilish, o'rnatish va unga xizmat ko'rsatishda bank elektron platformasi va unga integratsiyalashgan barcha tomonlar o'rtasidagi kelishuv darajasining yetarli emasligi hisoblanadi. Xususan, mamlakatimiz bank sektori uchun dasturiy ta'minotni yetkazib beruvchi yetakchi tashkilotlardan biri bo'lgan Fido-Biznes kompaniyasi xodimi Sh. Shayusupovning "O'zbekistonda banklarning raqamli transformatsiyasi: Fido-Biznesdan evolyutsion model" nomli maqolasida ta'kidlanishicha: "Butun jahon kabi O'zbekistonda ham banklarning raqamli transformatsiyalanishi jarayoni ketmoqda... O'zbekiston banklarini raqamlashtirish bo'yicha birinchi loyihalardan oq mazkur jarayon uzoq yillar davom etishi aniq bo'lib qoldi. Xorijiy agregatorlarda O'zbekiston sharoitiga moslashtirilgan tayyor yechimlarning mavjud emasligi, deyarli 60 dan ortiq tashqi informatsion tizimlar bilan integratsiyalangan banklarimiz IT-tuzilmasining murakkabligi jiddiy muammolarni yuzaga keltirdi... Mohiyatan olganda, banklarning avtomatlashtirilgan tizimi yaxshi ishlayotgan bo'lsa, uni ehtiyotkorlik bilan modernizatsiya qilish maqsadga muvofiq. Avtomatlashtirilgan bank tizimlari mijozlarning hisobvaraqlariga xizmat ko'rsatish bilan bir qatorda, yillar davomida shakllangan hisobotlarni tayyorlash va taqdim etish funksiyasini amalga oshiradi... An'anaviy avtomatlashtirilgan bank tizimlarini oldingi funksiyalardan "tozalash" mumkin emas, chunki ular banklar uchun oldingidek zarur"[6];

ikkinchidan, raqamli moliyaviy texnologiyalarning bank faoliyati samaradorligini ta'minlash borasidagi imkoniyatlarining cheklanganligi. Ko'plab ilmiy va amaliy manbalarda tijorat banklarini raqamli transformatsiyalashning eng istiqbolli shakli biznes va operatsion modellarni o'zgartirish hisoblanishi qayd etilgan. Biznes-modellar diqqat-e'tiborni bank biznesining joriy holati va bozor uchun qanday qadriyatlarni yaratayotganiga qaratsa, operatsion modellar ichki biznes jarayonlarning samaradorligiga yo'naltiradi. Bunday yondashuv taktik nuqtayi nazardan to'g'ri bo'lishiga qaramasdan, bank faoliyatining istiqboli (strategiya) nuqtayi nazaridan maqsadga muvofiq hisoblanmaydi. Xususan, 2023-yilning 10-mart kunidan AQSh venchur texnologiya startaplarning deyarli yarmiga xizmat ko'rsatuvchi, 2023-yil boshiga deyarli 209 mlrd dollarlik aktivlar va 175,4 mlrd dollar depozitlarga ega bo'lgan Silicon Valley Bank (SVB) ga nisbatan moliyaviy regulyatorlar California Financial Code section 592 asosida California Department of Financial Protection & Innovation (DFPI) va Federal Deposit Insurance Corporation (FDIC) tomonidan bankrotlik protsedurasi boshlangan[7]. Shuni qayd etish lozimki, mazkur bank eng ishonchli banklardan biri sifatida Forbesning "America's Best Banks 2023" reytingiga kiritilgan edi. Bankning bankrotlik holatiga kelib qolganligining asosiy sabablari sifatida jalb etilgan depozitlarning 91 mlrd dollari qimmatli qog'ozlarga joylashtirilganligi va Federal Reserve tomonidan hisob stavkalarining oshirilishi hisobiga ulardan deyarli 15 mlrd dollar zarar ko'rilganligi, shuningdek, foiz stavkalarining oshishi SVB mijozlari tomonidan mablag'larni bankdan olib chiqishga olib kelganligi va buning natijasida yuzaga kelgan likvidlik muammosini 21 mlrd dollarlik AQSh g'aznachilik obligatsiyalari portfeli hamda bankning 2,25 mlrd dollarlik oddiy va imtiyozli aksiyalarining sotuvga chiqarilishi keltirilishi mumkin. Bank faoliyatidagi murakkabliklar bank mijozi bo'lgan Circle Internet Financial tomonidan emitentlashtirilgan AQSh dollariga bog'langan kriptoalyutalar USD Coin (USDC) va DAI kursining pasayishiga olib kelgan[8]. Silicon Valley Bankning biznes modeli yoki raqamli texnologiyalar sohasidagi muammolari moliyaviy regulyatorlar va boshqa tahlilchilar tomonidan qayd etilmagan.

Deyarli shunday holatni mamlakatimiz banklari misolida ham ko'rishimiz mumkin. Xususan, O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki boshqaruvining 2022-yil 7-oktyabrdagi 22/1 va 22/2-sonli qarorlariga asosan "Turkiston" va "HI-TECH BANK" xususiy aksiyadorlik tijorat banklaridan bank faoliyatini amalga oshirish huquqini beruvchi litsenziya chaqirib olingan[10]. Mazkur holatning asosiy sabablari sifatida bank aktivlari bo'yicha ehtimoliy yo'qotishlarga qarshi yetarlicha zaxiraning mavjud emasligi, regulyativ kapitalining ellik foizidan ortiq miqdorda zarar ko'rganligi, bank xizmatlari iste'molchilarining huquqlari va qonuniy manfaatlari buzilganligi, buxgalteriya hisobining hisobotga oid ma'lumotlar buzilishiga olib keladigan va bankning haqiqiy moliyaviy ahvolini aks ettirish imkonini bermaydigan qoidabuzarliklar bilan yuritilganligi, bank faoliyatidagi jiddiy qoidabuzarliklarni bartaraf etish to'g'risidagi Markaziy bank ko'rsatmalarining belgilangan muddatda bajarilmaganligi qayd etilgan. Shu bilan birga, e'tirof etish zarurki, "Turkistonbank" XATB omonatiga joylashtirilgan aholining pul mablag'lari bank xodimlari tomonidan subordinar qarz sifatida rasmiylashtirilgan. 2022-yilning 7-martida bank mijozlari bank dasturi yangi ABS dasturiga o'tishi munosabati bilan profilaktik ishlar amalga oshirilayotganligi sababli tizimda joriy yilning 31-martiga qadar nosozliklar kuzatilishi mumkinligidan ogohlantirilgan.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tijorat banklari faoliyatini transformatsiya qilish zamonaviy iqtisodiyot sharoitida bank tizimining raqobatbardoshligi va moliyaviy barqarorligini ta'minlashda muhim ahamiyat kasb etadi. Raqamli texnologiyalarni joriy etish bank xizmatlari sifatini oshirish, mijozlarga qulaylik yaratish hamda biznes jarayonlarini takomillashtirish imkonini beradi. Shu bilan birga, transformatsiya jarayonlari kiberxavfsizlik, risk-menejment va moliyaviy nazorat bilan bog'liq muammolarni ham yuzaga keltirishi mumkin. Xalqaro va milliy tajriba shuni ko'rsatadiki, bank faoliyatida muvaffaqiyatga erishish uchun nafaqat zamonaviy texnologiyalar, balki samarali strategik boshqaruv va prudensial nazorat ham muhim hisoblanadi. Shu sababli tijorat banklarini transformatsiya qilishda raqamli infratuzilmani rivojlantirish, xizmatlar sifatini oshirish, moliyaviy barqarorlikni mustahkamlash hamda innovatsion boshqaruv mexanizmlarini joriy etishga alohida e'tibor qaratish zarur. Natijada bank tizimining samaradorligi oshib, iqtisodiyotning barqaror rivojlanishiga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki. **Pul-kredit siyosati sharhi. 2022-yil IV chorak yakuni bo'yicha hisobot.** – Toshkent, 2022. – URL: https://cbu.uz/upload/iblock/e71/2gnpiqz21gpfra0721161iz0bi9w5h5e/Pul_kredit_siyosati_sharhi_2022_yil_4_chorak.pdf

O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki boshqaruvining **2023-yil 16-fevraldagi 1545-5-sonli qarori.** – URL: <https://lex.uz/pdfs/6385885>

Jo'rayev B. **Davlat ishtirokidagi barcha banklar faoliyati transformatsiya qilinadi.** – O'zbekiston Milliy axborot agentligi, 2020-yil 15-may. – URL: <https://uza.uz/uz/posts/davlat-ishtirokidagi-barcha-banklar-faoliyati-transformatsiya-15-05-2020>

Azlarova A. A. **COVID-19 koronavirus pandemiyasi sharoitida O'zbekistonda bank sohasini transformatsiyalash jarayonini jadallashtirish** // Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar ilmiy-elektron jurnali. – 2020. – № 5. – Sentyabr-oktyabr.

Meola A. **The digital trends disrupting the banking industry in 2023.** – Insider Intelligence, 2023. – URL: <https://www.insiderintelligence.com/insights/banking-industry-trends/>

Shayusupov Sh. **Цифровая трансформация банка в Узбекистане: эволюционная модель от Fido-Biznes** // PLUS Journal. – 2021. – № 4. – URL: <https://plusworld.ru/journal/2021/plus-4-2021/tsifrovaya-transformatsiya-banka-v-uzbekistane-evolyutsionnaya-model-ot-fido-biznes/>

California Department of Financial Protection and Innovation. **California financial regulator takes possession of Silicon Valley Bank.** – 2023-yil 10-mart. – URL: <https://dfpi.ca.gov/2023/03/10/california-financial-regulator-takes-possession-of-silicon-valley-bank/>

Reuters. **Global markets: banks wrap-up.** – 2023-yil 10-mart. – URL: <https://www.reuters.com/business/finance/global-markets-banks-wrapup-1-2023-03-10/>

O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki. **Markaziy bank rasmiy sayti ma'lumotlari.** – URL: https://cbu.uz/oz/press_center/news/867246/

O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki. **“Turkiston” xususiy aksiyadorlik tijorat banki va “Hi-tech bank” xususiy aksiyadorlik tijorat bankidan bank faoliyatini amalga oshirish huquqini beruvchi litsenziyani chaqirib olish va ularni majburiy tugatishga oid Markaziy bank qarori yuzasidan.** – 2022-yil 7-oktyabr. – URL: https://cbu.uz/uz/press_center/news/695804/

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Abdurahmon Qurbonov

2026. № 2

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100